

A tanulmányi programok /tantervek kidolgozásának és módosításának módszertana

1. Cél

E módszertan célja a tanulmányi programok kidolgozásának és módosításának szabályozása, illetve az eljárásban részt vevő személyek és döntéshozó testületek kompetenciáinak és felelősségének meghatározása.

2. A módszertan hatálya

A módszertant a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemen az alapképzési és mesteri tanulmányi programok kidolgozására, valamint a működő tanulmányi programok aktualizálására alkalmazzák.

3. Törvényi háttér

- 2023. évi 199. sz. felsőoktatási törvény;
- 2024. évi 962. sz. kormányhatározat a felsőoktatásban a külső minőségértékelési módszertan jóváhagyásáról;
- 2023. évi 6768. sz. rendelet az élethosszig tartó tanulás keretében a kreditek megállapítási módszertanának jóváhagyásáról, a későbbi módosításokkal és kiegészítésekkel;
- 2023. évi 4494 sz. rendelet a képesítések Felsőoktatási Képesítések Országos Nyilvántartásába (RNCIS) történő bejegyzési és nyilvántartási módszertanának jóváhagyásáról;
- Az alapképzési szakokra és mesterképzési területekre vonatkozó érvényes kormányhatározatok;
- ARACIS útmutató a külső minőségértékelési eljárások lebonyolításáról az alapképzési programok ideiglenes engedélyezéséhez, akkreditációjához vagy az akkreditáció fenntartásához;
- ARACIS útmutató a mesterképzési területek ideiglenes működési engedélyezéséhez, akkreditációjához vagy az akkreditáció fenntartásához;
- a Sapientia EMTE minőségbiztosítási szabályzata;
- a Sapientia EMTE tanulmányi és vizsgaszabályzata.

4. Fogalommeghatározások

Tanulmányi program/szak (Program de studii/specializare): az oktatási, kutatási és egyéni tanulási tevékenységek egységes rendszere, amelynek célja egy képesítéshez szükséges kompetenciák (ismeretek, készségek, képességek) megszerzésének biztosítása. Magában foglalja egy képesítés megszerzéséhez vezető összes tevékenységet: tervezést, szervezést, oktatást, irányítást, a tanulás megvalósítását, a gyakorlati alkalmazást, kutatást és értékelést. A tanulmányi program magába foglalja:

- a *tantervet (planul de învățământ)*, amely az adott egyetemi képesítés megszerzéséhez szükséges tantárgyakat tartalmazza, az országos szinten meghatározott tanulási eredmények (ismeretek, készségek, felelősségvállalás és önállóság) elérését célozva, összhangban a Nemzeti Képesítési Keretrendszerben (CNC) meghatározott szintekkel. A tanterv magában foglalja az adott szakhoz tartozó összes tantárgy megnevezését, kódját, az egyes tevékenységekhez köthető

heti és féléves óraszámot, beleértve az önálló hallgatói munkát, a tantárgy elsajátításához szükséges teljes munkamennyiségnek megfelelő kreditszámot, a tantárgy státusát, valamint a tantárgyak felvételének javasolt félévét és előfeltétel rendszerét. A tanterv írja elő a záróvizsgára való jelentkezés feltételeit, valamint a tanulmányi program megszervezésének időbeosztását. A tantervet a Szenátus hagyja jóvá. (melléklet: tanterv minta)

- az egyes tantárgyak tantárgyleírását vagy tantárgyi adatlapját (*fișa disciplinei*), amely adott tantárgy célkitűzéseit és a megszerzendő kompetenciákat/tanulási eredményeket tartalmazza, a tantárgy elsajátításához szükséges előtanulmányokat, a tárgyhoz rendelt krediteket, a tantárgy heti és féléves óraszámait, foglalkozásonként, az előadások, valamint a gyakorlati órák témáit, a tanítási módszereket, a kötelező és az ajánlott irodalomjegyzéket, a foglalkozásokon való részvétel előírásait, a félévközi ellenőrzések követelményeit, számát, hozzávetőleges időpontját, pótlásuk, valamint javításuk lehetőségét, a végső felmérés formáját és az érdemjegy meghatározásának módozatát, a végső felmérésre való jelentkezés engedélyezésének feltételeit. (melléklet: tantárgyi adatlap minta)

Tudományterület (domeniul fundamental de știință): a tudomány, művészet és kultúra felsőfokú oktatásban is alkalmazott alapterületei, melyeket kormányrendelet határoz meg. Egy tudományterület egy vagy több tudományágat (ramură de știință), ezen belül pedig egy vagy több képzési ágat (domeniu de studiu) tartalmaz.

Képzési ág (domeniu de studiu): azoknak a szakoknak kormányrendeletben meghatározott összessége, amelyek hasonló, vagy részben megegyező képzési tartalommal rendelkeznek.

Képesítés: minden tanulmányi program esetében a megszerzhető képesítés leírását a képzési és kimeneteli követelmények tartalmazzák (*Formularul pentru înscrierea/actualizarea unei calificări în RNCIS*), amelyben feltüntetik a képesítés szintjét, megnevezését és megfogalmazzák azon kompetenciák /tanulási eredmények összességét, amelyek a végzettségi szint megszerzését igazolják, és amely alapján a képesítést igazoló oklevél kiadható, illetve mindazon foglalkozásokat is tartalmazza, amelyekben az adott képesítés felhasználható.

Tantárgy (disciplină): A tanterv alapegysége, amely sajátos, egységes szakmai tartalommal járul hozzá adott képesítéshez szükséges konkrét kompetenciák megszerzéséhez, illetve tanulási eredmények eléréséhez, a szak célkitűzéseivel összhangban. A tantárgyak tartalmát a tantárgyleírásban (tantárgyi adatlap) határozzák meg.

Az országos normatív követelményeknek megfelelően egy tanterv tantárgyainak osztályozása különböző szempontok szerint történik:

A szakképzésben betöltött szerepük alapján:

- általános alapozó tantárgyak (discipline fundamentale);
- a szakmai törzsanyag tantárgyai (discipline de specializare),
- kiegészítő tantárgyak (discipline complementare),

A választhatóságot figyelembe véve a tantárgyak lehetnek:

- kötelező tantárgyak (discipline obligatorii/impuse),
- választható (opcionális) tantárgyak
- szabadon választható (fakultatív) tantárgyak

Általános alapozó tantárgyak (discipline fundamentale): amelyek egy szélesebb szakterületen belüli közös képzési törzset alkotnak, és biztosítják az alapvető felkészítést az adott szakterületen belüli bármely szakképzettség megszerzéséhez.

Szakmai törzsanyag/szaktantárgyak (discipline de specializare): amelyek az adott szakterületen belüli egyik szakhoz kapcsolódó speciális kompetenciák elsajátítását biztosítják, valamint egyes interdiszciplináris területeken való jártasságot, amelyek a leendő szakember gyakorlati szakmai tevékenységéhez szükségesek.

Kiegészítő tárgyak (discipline complementare): amelyek lehetővé teszik az alapképzésen túlmutató, kiegészítő vagy transzverzális kompetenciák elsajátítását, hozzájárulnak az ismeretek

bővítéséhez, az információ és technológia világában való eligazodáshoz, az élethosszig tartó tanulás képességének kialakításához, valamint a tudományok, szakmák és a mai világ gyors változásaihoz való alkalmazkodáshoz.

Kötelező tantárgyak (discipline obligatorii): olyan tantárgyak, amelyeket a hallgatónak kötelező módon teljesítenie kell a tanulmányi időszak során.

Választható (kötelezően választandó) tantárgyak (discipline optionale): A kötelezően választandó tantárgyak, vagy tantárgycsomagok közül a tantervben megadott kreditpont elérését biztosító tantárgy teljesítése szintén a képzettség megszerzésének feltétele.

Szabadon választható tantárgy (discipline facultative sau liber alese): a tanulmányi program tantervében szereplő vagy más tanulmányi programban oktatott tárgy, melyet a hallgató egyéni belátása szerint (az intézmény által biztosított lehetőségek keretén belül) vehet fel.

Tanulmányi szerződés (contract de studii): a hallgató és a kar dékánja között megkötött szerződés, amelyben a hallgató véglegesíti a felvett tantárgyakat, és a kar felvállalja a tantárgyak oktatásának megszervezését. A tanulmányi szerződés a beiskolázási szerződés éves mellékletét képezi.

Kreditpont (puncte de credit): egy, a szak tantervében szereplő, vagy azon kívüli tantárgyhoz, illetve tevékenységhez rendelt mutató, a hallgatói tanulmányi munka mértékegysége, amely egy tantárgy, vagy tantervi egység vonatkozásában kifejezi azt a becsült időt, amely meghatározott ismeretek elsajátításához, a követelmények teljesítéséhez szükséges. A kredit kifejezi adott tantárgy elsajátításához szükséges munkaidőt a teljes tanulmányi munkaidőhöz viszonyítva. A kredit felméri a hallgató által az előadásokon, laboratóriumi gyakorlatokon, terven, házi feladat készítésen, szakgyakorlaton, egyéni felkészülésen stb. végzett munkát, tehát a tantárgy/tevékenység teljesítéshez szükséges teljes szellemi erőfeszítést. Értéke 28 óra/kredit. A kredit nem évül el, vagyis a teljesített krediteket elismerik a tanulmányi időszak alatt, elfogadását nem befolyásolhatják a tantervben vagy a tantárgyi programokban történt utólagos változások. Egy adott tantárgyból megszerezhető kredit oszthatatlan, nem használható résztvevő tevékenységek mérésére. A kredit átvihető: egy szakon megszerzett krediteket elismerik a karon belül – különböző tanulmányi programok, szakok között azonos szintű egyetemi ciklus keretében, intézményen belül és intézmények között. A kredit átutalható: meg lehet szerezni előbb, mint ahogy a mintatanterv előírja, illetve annál később is figyelembe vehető. A kreditek halmozhatók, vagyis a különböző programokból megszerzett kreditekkel egy új, kiegészítő szakosítás érhető el.

Előfeltétel (condiționări): az a feltétel, hogy egy tantárgy időben másik tantárgy/tantárgyak teljesítése után vehető fel, mely(ek) által nyújtott ismeretek alapfeltételét képezik az adott tantárgy megértésének és elsajátításának.

Közös törzstantárgyak (discipline din trunchi comun sau trunchi comun): a tanterv azon része, amely két vagy több különböző szakon közös.

Kompetencia (competență): az egyén azon képessége, hogy felhasználja a szerzett ismereteket és készségeket különböző élethelyzetekben (munka, tanulás, szakmai és/vagy személyi fejlődés). A kompetencia hosszabb idő során felgyülemlett ismeretek és tapasztalatok által szerezhető meg.

Képesség (capacitate): valamely feladatra vagy tevékenységre való alkalmasság, rátermettség.

Készség (abilitate): azok a speciális képességek, amelyek gyakorlással, gyakorlattal szerezhetők meg.

Adottságok (aptitudini): olyan egyéni pszichikai tulajdonságok, amelyek feltételét képezik egy bizonyos feladat megfelelő megoldásának.

Tanulmányi programfelelős (responsabilul programului de studiu): adott szakterületen nagy jártassággal rendelkező, legalább adjunktusi beosztású oktató, aki felel a tanulmányi program

hazai és nemzetközi szintű elvárásainak teljesítéséért. Koordinálja az adott tanulmányi program tananyagának felépítését és fejlesztését a szakképesítési keretrendszer, valamint az adott szakra érvényes akkreditációs elvárásoknak megfelelően, és figyelemmel követi a tantárgyi célkitűzések, tartalmi és módszertani elemek összehangolását.

Tanulási eredmények (rezultate ale învățării): olyan állítások, amelyek azt fejezik ki, hogy mit tud, ért és mire képes egy hallgató egy tanulási szakasz befejezésekor. Ezeket ismeretek, készségek/képességek, felelősségvállalás és önállóság formájában határozzák meg. A várt tanulási eredmények összhangban állnak a képesítéshez kapcsolódó kompetenciákkal, az adott foglalkozásoknak megfelelően, amelyeket a foglalkozási szabványok (standarde ocupationale) és/vagy a Foglalkozások Európai Osztályozási Rendszere (a továbbiakban: ESCO) határoz meg.

Tantárgyfelelős oktató (titularul de disciplină): Minden tantárgy esetében a tárgyért felelős tanszék nevezi a tantárgyfelelős oktatót (általában az előadást tartó oktató, de ettől eltérő esetek is lehetnek). A tantárgyfelelős felel a tantárgyi adatlap frissítéséért, és – amennyiben több személy végzi az adott tárgy oktatását – egyeztet az érintett oktatókkal. A tantárgyi adatlapok frissítését a tanulmányi programfelelős koordinálja, és egyeztet a tantárgyfelelősökkel annak érdekében, hogy a tantárgy által biztosított kompetenciák/tanulási eredmények összhangban legyenek a szak tantervében meghatározott kompetenciákkal/tanulási eredményekkel, illetve a szak keretében oktatott egyéb tárgyak tartalmával (átfedések elkerülése, egyes előírt kompetenciák hiánya stb.)

5. A tanterv kidolgozásának követelményei

Általános követelmények:

- A tantervnek meg kell felelnie az egyetem /kar felvállalt célkitűzéseinek;
- A tanterv célja olyan tanulási eredmények elérése kell, hogy legyen, amelyek konkrét ismeretekben, képességekben és készségekben tükröződnek;
- A tantervben megfogalmazott szakképesítésnek meg kell felelnie az országos képesítési keretrendszernek és a hasonló EU-s képesítéseknek;

A tantervnek figyelembe kell vennie más hazai, EU-s vagy a világ más országában működő hasonló tanulmányi programok jó gyakorlatát.

A tantervnek szerkezetében és tartalmában a következő követelményeknek kell megfelelnie:

- A tantervnek tartalmaznia kell az országos szinten meghatározott tanulási eredményeket és ezek elérését szolgáló alapozó tantárgyakat, szaktantárgyakat és kiegészítő tárgyakat, amelyeket kötelező, választható és szabadon választható tantárgyak szerint szükséges csoportosítani;
- A tantervben a tantárgyaknak a szakmai fejlődés logikus sorrendjét kell követniük;
- Az egyes tantárgyak súlyát a tantervben kreditekkel (ECTS) fejezik ki a szükséges munkaráfordítással arányosan, a tantárgyak 2-5 kreditesek lehetnek, ettől nagyobb kredit csak indokolt esetben megengedett;
- A tantervben szereplő diszciplínák tantárgyi adatlapjában meghatározzák a tantárgy célkitűzéseit, a tanulási eredményeket (azt, hogy milyen konkrét ismeretek, készségek, felelősség és önállóság megszerzését biztosítja), a tematikát, az órák leosztását előadás, szeminárium, labor, terv, gyakorlat tevékenységekre, a hallgatók a tanulmányi teljesítményének értékelési módszereit, a szükséges irodalmat, és egyéb, az egységes űrlap által tartalmazott információt;
- A tantervben szereplő tárgyakat az egyetemen elfogadott egységes rendszer szerint kódolják. A kódrendszert a Szenátus fogadja el a Vezetőtanács javaslatára, és a tantervek Neptun ETR programban való feltöltésekor rendelik a tárgyhoz;
- A tantervben feltüntetett tantárgyak jegyzéke és az egyes diszciplínák tantárgyi adatlapjában meghatározott tartalma meg kell, hogy feleljen a tanulmányi program célkitűzéseinek,

- valamint az ARACIS által megfogalmazott követelményeknek;
- A tanév két, egyenként 14 hetes szorgalmi időszakot tartalmaz, az alapképzésben átlag heti 20-28 órás, a mesterképzésben minimum 14 heti kontakt órás terheléssel, napi szinten max. 8 órás oktatási tevékenységgel.
 - Egy kredit 28 hallgatói munkaórának felel meg. Egy tanév tanterve 60 kreditnek megfelelően összesen 1680 munkaórát (kontakt óra és hallgatói önálló tanulás) tartalmaz a kötelező és kötelezően választandó tantárgyakból;
 - A vizsgaidőszak félévente rendszerint min. 3 hetes rendes vizsgaidőszakból és min. 1 hetes pótvizsgaidőszakból áll;
 - Minden egyetemi félévnek megfelelően a mintatanterv 30, a kötelező és választható tantárgyakhoz rendelt kreditet tartalmaz. A testnevelés tantárgy 3-4 félévben a 30 kredit felett számított 1-1 kredites, heti egyórás tárgyként szerepel az alapképzési szakok tantervében (a sport szakok kivételével), ellenőrzési módja A/R. Óraszámába beleszámít a heti maximum óraszám, de nem veszik figyelembe a különböző tantervi mutatók megállapításánál;
 - A tantervben szereplő, kötelező és választható tantárgyak kreditszámának összege a hároméves alapképzésben 180, a négyévesben pedig 240 kreditpont. Mesteri programok esetében az egyéves képzés kreditszáma 60, a kétévesé pedig 120 kredit;
 - A szabadon választható tárgyak felméréssel végződnek, és az így szerzett krediteket a kötelező félévi 30 krediten kívül veszik számításba;
 - A szakdolgozat/disszertáció előkészítéséhez és annak előzetes értékeléséhez kreditszám rendelhető a kötelező kreditszám keretében;
 - Az előadásokhoz, illetve a gyakorlati tevékenységhez rendelt órák arányának meg kell felelnie az ARACIS által szakterületenként megszabott mutatóknak (gyakorlat/előadás órák aránya legalább 1 legyen);
 - Az alapképzési tantervnek tartalmaznia kell a kötelező szakgyakorlatokat melyek teljes időtartama meg kell, hogy feleljen az ARACIS követelményeinek;
 - A mesterképzési tantervnek tartalmaznia kell a képzés jellegének megfelelő kutatási/alkotói tevékenységet;

A tantervnek meg kell határoznia a hallgatói teljesítmény értékelésének módját, amely vizsga, kollokvium vagy évközi felmérés lehet.

6. A tanulmányi program kidolgozásának és módosításának főbb lépései

6.1. Új tanulmányi program kidolgozása:

Az új tanulmányi program létrehozása a szükségesség és időszerűség felmérése és a rendelkezésre álló források felbecsülése után, kuratóriumi döntés nyomán történik, az alábbi lépések szerint:

1. Helyzetfelmérés, kezdeményezés, a tanulmányi programot kidolgozó felelős személy/tanulmányi programfelelős kinevezése;
2. A gazdasági és társadalmi szféra elvárásainak felmérése a program által követendő kompetenciákra vonatkozóan;
3. A program célkitűzéseinek és az általa nyújtandó általános és szakterületi kompetenciák, illetve tanulási eredmények meghatározása;
4. Hazai, európai és nemzetközi hasonló programok elemzése;
5. Az új tanulmányi program tantervének és önfelmérési iratcsomójának kidolgozása, az ARACIS sajátos elvárásoknak megfelelően;
6. A munkacsoport általi vita és elfogadás;
7. A belső felmérési bizottság értékelése, ennek nyomán a javítások elvégzése;
8. Kari tanácsai vita és jóváhagyás;
9. Vezetőtanácsai láttaozás;
10. Szenátusi döntés a szak létrehozásáról és a képesítés bejegyeztetéséről a Felsőoktatási Képesítések Országos Nyilvántartásába (RNCIS);

11. Vezetőtanácsi döntés a külső felmérés kérvényezéséről;
12. Külső felmérés és jóváhagyás;
13. A tanulmányi programra vonatkozó információk közzététele és a szak működtetése.

1. lépés – Helyzetfelmérés. A javaslat kezdeményezése. A finanszírozás, az anyagi- és embererőforrás felbecsülése. A tanulmányi programfelelős nevesítése

Az új tanulmányi programok indításának kezdeményezője lehet:

- a) egy kar
- b) egy (vagy több) tanszék
- c) az egyetemi Szenátus
- d) a Sapientia Alapítvány Kuratóriuma.

Az első három esetben a kezdeményező(k) az intézmény és a kar fejlesztési stratégiáját követve, a munkaerő-piaci helyzetet figyelembe véve, megfogalmazza a tanulmányi program indításának igényét, és nevesíti a tanulmányi programfelelős személyt. A programfelelős személy munkáját szakindítási munkacsoport segíti, szükség szerint. A programfelelős által kidolgozott programtervezetnek tartalmaznia kell a szak célját, főbb szakmai-akkreditációs mutatóit, oktatói és infrastruktúra szükségletet és a felbecsült költségeket (útmutatóul a kuratóriumi elvárások tekintendők). A szakindítás kezdeményezési javaslat pozitív kari tanácsi elbírálása és a források beazonosítása után a tanulmányi programra vonatkozó szakindítás indoklás, a Vezetőtanács láttamozásával a Kuratórium elé kerül, ahol – szakértői bizottsági véleményezés nyomán – megvitatják. Támogató kuratóriumi döntés esetén a tanulmányi program teljes dokumentációja kidolgozásra kerül.

Abban az esetben, amikor a kezdeményező az Alapítvány Kuratóriuma, a tanulmányi programot a Vezetőtanács valamely karhoz rendeli, ahol nevesítik a felelőst. A tanulmányi programfelelős nevesítése a Kuratórium javaslatára (is) történhet.

A szakindításra vonatkozó kuratóriumi döntés nyomán a kari tanács megbízza a tanulmányi programfelelőst a tanulmányi program teljes dokumentációjának elkészítésével, meghatározza feladatkörét, és írásban közli azt az érintettel.

A tanulmányi programfelelős koordinálja a munkacsoport tevékenységét, egyeztet a kari vezetéssel, illetve az érintett tanszékekkel és/vagy külső szakemberekkel. Időközönként írásban értesíti a kart, illetve szükség esetén a Vezetőtanácsot is, a tanulmányi program kidolgozásának helyzetéről és a felmerült problémákról.

A dokumentáció kidolgozásakor a munkacsoport az alábbi eljárást követi:

2. lépés - A kompetenciák/tanulási eredmények megfogalmazása

A tanulmányi program kidolgozásakor elsődleges szempont a kompetenciák/tanulási eredmények meghatározása, amelyek összhangban kell, hogy legyenek a RNCIS, illetve az ARACIS által megfogalmazott elvárásokkal.

3. lépés - A gazdasági és társadalmi szféra elvárásainak felmérése

A kompetenciák megfogalmazásakor fel kell mérni a szakterületnek megfelelő munkaerő-piaci szférában működő munkáltatók elvárásait, kihasználva a meglévő tanszéki, kari és intézményi kapcsolatokat. Az elvárások megítélésében a következő információk gyűjtése ajánlott:

- a romániai, uniós és más országok képesítési követelményeinek tanulmányozása,
- a különböző potenciális munkáltató intézmények munkaköri leírásainak tanulmányozása,
- kérdőíves piaci felmérés,
- a munkáltatók felkérése a szakember iránti elvárások megfogalmazására,
- a végzett hallgatók véleménye a képzésről és a munkapiacra szerzett tapasztalatokról.

4. lépés - Hazai, európai és nemzetközi hasonló programok elemzése

A tanulmányi programok kidolgozása során a hazai és a nemzetközi tapasztalatokat is felhasználják (Good practices elv alkalmazása). A megfogalmazott célok és kompetenciák

ismeretében – kiaknázva az intézményi és a személyes szakmai kapcsolatokat, az internet nyújtotta, valamint a könyvtári dokumentációs lehetőségeket stb. – összegyűjtik az azonos vagy hasonló kompetenciákat nyújtó tanulmányi programokra vonatkozó információkat és elemzik azokat.

5. lépés – A tanterv kidolgozása

- a. Az új tanterv esetén elsőként a tanterv szerkezetét határozzák meg, figyelembe véve az ARACIS által megállapított, országos szinten elfogadott követelményeket;
- b. Meghatározzák azokat a tantárgyakat, amelyek szükségesek a megfogalmazott kompetenciák eléréséhez. A tantárgyakat osztályozzák általános alapozó, szakmai törzsanyag és kiegészítő tárgyak szerint;
- c. A tantárgyakat besorolják kötelező, választható és szabadon választható tantárgycsoportokba, és meghatározzák az opcionális tárgyak/tárgycsomagok választási módját;
- d. Meghatározzák minden tantárgy esetén – egyeztetve a felkért/kinevezett tantárgyfelelőssel – az előadások, szemináriumok, laborgyakorlatok, tervek stb. óraszámát. Felmérik a tantárgy elsajátításához szükséges hallgatói munka időtartamát, és megállapítják a megfelelő kreditszámot;
- e. Meghatározzák a hallgatói teljesítmény értékelésének formáját minden tantárgy esetében: vizsga, kollokvium, évközi felmérés;
- f. Összeállítják a tanterv javaslatot;
- g. A tantárgyfelelős oktatókkal együttműködve kidolgozásra kerülnek a tantervjavaslatban szereplő tárgyak tantárgyi adatlapjai, egyeztetve a tárgyak szakmai tartalmát és egymásra épülését az oktatási folyamat során;
- h. Meghatározzák az ARACIS által előírt tantervi mutatókat.

6. lépés - A tanterv kezdeményezők általi elfogadása, önfelmérési iratcsomó összeállítása

- i. A tanterv megvitatása a munkacsoportban/tanszéken és a kari vezetőtanácsban történik.
- j. A vélemények megvitatása és az indokolt módosító javaslatok beépítése után a tanulmányi programjavaslatot kiegészítik minden, az ideiglenes működési engedély/akkreditáció kérvényezéséhez szükséges anyaggal.
- k. A tanulmányi program kidolgozását követően a szakhoz kötődő képesítés RNCIS-be történő bejegyeztetéséhez szükséges dokumentációt is elkészítik.

7. lépés – A belső felmérési bizottság általi véleményezés

- l. A belső felmérési bizottságot az érintett kar javaslatára a Vezetőtanács nevezi ki, a belső szakértői jegyzéken szereplő, adott szakterülethez kapcsolódó szakemberek közül;
- m. A teljes szakindítási dokumentációt a Vezetőtanács által kinevezett belső szakértő bizottság rendelkezésére bocsátják, amely elemzi a dokumentumokat, ellenőrzi a helyszíni körülményeket, és elkészíti az ellenőrzési jegyzőkönyvet, amelyben megfogalmazza az iratcsomóval kapcsolatos megjegyzéseit és módosítási javaslatait;
- n. A bizottság javaslatai alapján a munkacsoport véglegesíti az iratcsomót, és a Kari Tanács elé terjeszti.

8. lépés - A kari tanácsi jóváhagyás

Az elkészült tanulmányi program felmérő dokumentációját a Kari tanácsi vitára tűzik. A Kari Tanács dönt arról, hogy a benyújtott tanulmányi program dokumentáció megfelel-e az elvárásoknak. A tanulmányi programtervezet megindokolt elvetése a folyamat újrakezdését feltételezi, a Kari Tanács által megnevezett lépéstől.

9. lépés – Az egyetemi vezetőtanácsi elbírálás

A Kari Tanács által pozitívan elbíralt programtervezetet és a megfelelő jegyzőkönyveket a Rektori Hivatalba küldik. Itt formai szempontból ellenőrzik a tantervet, a rokon szakokkal való összhangot és a NEPTUN rendszer sajátos elvárásainak betartását. Pozitív elbírálás után a javaslatot a Szenátus elé terjesztik, ellenkező esetben azonban, a döntés indoklásával együtt a tervezetet visszaküldik a munkacsoporthoz, és a Vezetőtanács által meghatározott módon a folyamat újra kezdődik.

10. lépés – A szenátusi döntés

A szenátusi vita előtt legkevesebb egy héttel az új tanulmányi program tervezetét a kari jegyzőkönyvekkel együtt, valamint a képesítés bejegyeztetéséhez szükséges dokumentációt a szenátusi tagok rendelkezésére bocsátják. A szenátusi vita előtti időszakban a tantervet a kar honlapján is közzéteszik. A Szenátus dönt a szakindításról, valamint az adott szakhoz kötődő képesítés RNCIS-be történő bejegyeztetésének kérvényezéséről. Amennyiben a Szenátus elveti a javaslatot, a döntést megindokolva visszaküldik a munkacsoporthoz, meghatározva a folyamat újra indításának lépését.

11. lépés – A tanulmányi program külső elbírálása

A képzés bejegyeztetéséről szóló RNCIS igazolás megszerzését követően a Vezetőtanács dönt a külső felmérés kérvényezéséről, és a teljes önértékelési dokumentációt a Rektori Hivatal eljuttatja az ARACIS-hoz, és lebonyolítják a hivatalos engedélyeztetési eljárást, a törvényes rendelkezéseknek megfelelően.

12. lépés – A külső felmérés lebonyolítása

Az új vagy ötvenként felmért tanulmányi programok esetében az ARACIS vagy más az ENQA-hoz tartozó bármely ügynökség általi felmérés, az érvényes külső felmérési módszertan szerint.

13. lépés – Az új tanulmányi program tantervének közzététele, és életbe léptetése

Új tanulmányi program elindítása az ideiglenes működési engedély/akkreditáció megszerzése után történhet, a kormányrendeletben rögzített hallgatói keretlétszám betartásával.

Az új tantervet és a megfelelő tantárgyleírásokat (tantárgyi adatlapokat) az egyetemi szabályzatok által előírt módon nyilvánosságra hozzák, a következők szerint:

- a) a tantervet és a tantárgyleírásokat a kar honlapján;
- b) a tantervet és tantárgyleírásokat a hallgatói tájékoztató kiadványokban;
- c) az aktuális évfolyamok tantervét és a rövidített tantárgyleírásokat – a hallgatók számára is elérhető módon – megjelenítik a NEPTUN rendszerben.

6.2. A tanulmányi program éves felmérésének és módosításának főbb lépései

A tanulmányi programokat évente kell felülvizsgálni annak érdekében, hogy tartalmilag megfeleljenek az aktuális munkapiaci elvárásoknak, az országos szinten megállapított minőségi kritériumoknak, valamint a szakképesítéshez tartozó képzési és kimeneti követelményeknek, egy egyetemi szinten meghatározott ütemezés szerinti eljárás során. A tanulmányi programok felülvizsgálatát a tanulmányi programfelelős koordinálja, akinek tevékenységét szükség szerint egy munkacsoport segíti. A tanulmányi programok éves felmérését, beleértve a szükséges módosításokra vonatkozó javaslatokat egy jelentésben (Raport de audit intern al programului de studiu) kell összegezni, amelyet egyetemi szinten egységes űrlap szerint készítenek el.

Az éves felmérési eljárás (belső audit) során a tanulmányi program módosítás szükségességének és időszerűségének felmérése, és a módosító javaslat kidolgozása, az alábbi lépések szerint történik.

1. Helyzetelemzés

- a. A gazdasági és társadalmi szféra elvárásainak felmérése a program által követendő kompetenciákra vonatkozóan;
 - b. Hazai, európai és nemzetközi hasonló programok elemzése;
 - c. Az ARACIS specifikus elvárások módosulásának követése.
2. Amennyiben szükségesnek bizonyul a tanulmányi program módosítása, a tanulmányi programfelelős kezdeményezi a tanterv és ahhoz tartozó tantárgyi adatlapok módosítását.
 3. A módosítási javaslat kari vezetőtanácsi elemzése és elfogadása.
 4. Kari tanácsi vita és határozathozatal;
 5. Az egyetemi Vezetőtanács láttamozása;
 6. Szenátusi döntés;
 7. A tanulmányi program új tantervének közzététele és alkalmazása.

7. Záró rendelkezések:

A módosított tanulmányi program az elfogadását követő évfolyam I. évétől kezdődően érvényes, változatlanul a teljes képzési ciklusra. A tanterv érvénybe lépése után az intézmény hivatalos dokumentumává válik, amelyet a dékán és a rektor írnak alá. A tanulmányi program bármilyen változtatása csak jelen módszertan szerint történhet.

A Kari Tanács évente megvizsgálja a tantervek módosításának szükségességét, és – indokolt esetben – javaslatot tesz annak minőségi javításáról. Ha a helyzet megköveteli, akkor beindítják a 1-10 lépésben megnevezett folyamatot.

Jelen szabályzatot az EMTE Szenátusa 2007. május 25-i ülésén hagyta jóvá, és 2015. július 17-i, 2022. február 25-i és 2025. május 30-i ülésén módosította.

Dr. Lázár Ede, docens
A Szenátus elnöke

Láttamozta,
Zsigmond Erika jogtanácsos

Az új tanulmányi programok kidolgozásának, elfogadásának, folyamatábrája

